

ФЕСТИВАЛИ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ НЕКЛАСИЧНОЇ ПАРАДИГМИ КУЛЬТУРИ ДИТИНСТВА

CHILDREN'S ART FESTIVALS IN UKRAINE AS A REFLECTION OF THE NON-CLASSICAL PARADIGM OF CHILDHOOD CULTURE

УДК 7.079-053.2(477)

DOI: 10.31500/2309-8155.24.2024.318953

Оксана Сапіга

Доктор філософії з культурології, начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені Петра Чайковського, м. Київ

Oksana Sapiha

Ph.D. in Cultural Studies, Head of the Educational and Methodological Department, Associate Professor in the Department of Theory and History of Culture at the Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music, Kyiv
e-mail: ksusha.s.art@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0001-6715-5670>

Анотація. Стаття присвячена проблемі дитячих фестивалів як культурно-мистецьких практик в проекції неklasичної парадигми культури дитинства. Концепт «культура дитинства» дозволяє інтерпретувати множинні аспекти дитячої тематики в культурі, перетворюючи дитину на суб'єкта культуротворення, надаючи ціннісних конотацій дитячій творчій активності. Ціннісний аспект «світу дитини» продукує встановлення паритетних відносин із «світом дорослих», що відповідає неklasичному підходу щодо концептуалізації феноменів та процесів у культурології. Досліджено роль дитини як суб'єкта культуротворення в неklasичній парадигмі культури дитинства. Відзначено зміну класичного підходу, де дитина розглядається лише як реципієнт культури, до нової моделі, де дитина стає активним творцем, здатним змінювати і адаптувати культурні цінності. Такий підхід дозволяє розглядати дитину як рівного партнера в культурному процесі, що має значення для переосмислення стосунків між дітьми та дорослими. Розглянуто аксіологічний аспект дитячих фестивалів, де ці заходи виступають як платформи для міжкультурної взаємодії та обміну. Вони створюють умови для відкриття творчого потенціалу дітей та сприяють популяризації української культури, зокрема через етнофестивалі. Завдяки участі в міжнародних фестивалях діти здобувають досвід і мають змогу розвивати свої творчі можливості, що впливає на загальне розуміння культурного діалогу та взаємодії. Дитячі фестивалі стають важливими елементами культурної комунікації, допомагаючи створювати нові форми творчості та популяризувати культурні цінності на міжнародному рівні. Вони відкривають простір для експериментів та динамічного розвитку, що сприяє формуванню нових творчих стратегій.

Ключові слова: неklasична парадигма культури дитинства, дитячий фестиваль, ціннісний аспект дитячої творчості, дитячий світогляд, культурні цінності, культурний обмін, українська культура початку ХХІ століття.

Постановка проблеми. Тема фестивальної культури, зокрема фестивальних та конкурсних рухів, завжди привертала увагу мистецтвознавців та музикознавців, що підтверджується численними

науковими працями з різних напрямів досліджень цієї теми. Важливим у цьому контексті є «культура дитинства» та «світ дитини», актуалізований через призму творчої діяльності, яка розвивається

в рамках дитинства як періоду, вільного від зовнішніх впливів, коли створюється власний культурний простір. Дитячий фестиваль як унікальний простір для самореалізації дитини стає важливим об'єктом для переосмислення антропологічних, аксіологічних, естетичних та культурологічних аспектів. Це вимагає розгляду досвіду міжособистісних взаємодій і комунікацій, що включають спільну участь у проєктах, які проводяться в Україні та світі. Таким чином, стає актуальним питання міжкультурних зв'язків між різними етносами, спільнотами та соціальними інституціями, де формується новий тип комунікацій, що зберігають автентичність й індивідуальність.

Методологія статті орієнтована на неklasичну парадигму розуміння фестивальної культури через концепт дитинства. Взаємодія цих двох понять створює простір для особистісних та колективних взаємин дитини як суб'єкта культури, зокрема в контексті творчої діяльності, яка реалізується на фестивалях. Проблеми культури дитинства в сучасних гуманітарних науках постають як комплексні кейси, що включають різні дисциплінарні підходи (аксіологічні, антропологічні, психологічні, соціологічні, філософські, мистецтвознавчі, етнографічні, педагогічні тощо). Концепція «культури дитинства» розвивається на перетині цих дисциплін і об'єднує питання, пов'язані з дитячою літературою, психологією, іграми, зображенням дітей у мистецтві, дитячою творчістю, субкультурами та фестивалями.

Серед праць, які розкривають заявлену проблематику статті, дослідження концепцій культури дитинства Ф. Ар'єса [23], Л. Демоза [8], М. Мід [15]; інтерпретації дитинства в контексті дихотомії «дитина / дорослий» в герменевтиці дитинства Д. Кеннеді [28], теорії П. Рикера [32]; розуміння дитячих фестивалів як перформативної події У. Вірта [31], Ю. Габермаса [27]; вивчення ролі естетичного виховання та соціокультурного середовища (С. Волоков [5], Т. Гаєвська [6], Т. Кривошея [11], С. Садовенко [17]); естетико-художньої активності в контексті культуротворчих та мистецтвознавчих процесів (С. Бережник [3], С. Зуєв [9], О. Литовка [13], В. Федь [20], та ін.); продукування та організації культурно-мистецьких практик та проєктів (К. Станіславська [19], М. Швед [22] та ін.).

Виклад основного матеріалу. Концепт «культура дитинства» надає дитині статус суб'єкта культуротворення, змінюючи сприйняття будь-якої дитячої творчої діяльності. Цей підхід підкреслює рівність та паритетні зв'язки між «світом дітей» та «світом дорослих», що відповідає неklasичному підходу до явищ та процесів. Таким чином, дитинство стає культуротворчим процесом, що формує специфічний семантичний простір, визначений такими термінами, як «світ дитини», «дитяча творчість», «культура дитинства» та «дитяча комунікація».

Основними питаннями дитячої творчості як віддзеркалення неklasичної парадигми культури дитинства є: по-перше, визначення концепту «дитинства» та його семантики; по-друге, роль дитини як творця в неklasичній парадигмі культури дитинства; по-третє, взаємозв'язок понять «дитяча культура», «дитяча творчість» та «дитячий фестиваль». Звернення до неklasичного підходу обумовлене розширенням предметного поля дослідження концепту «культури дитинства» через призму творчої активності та нових аспектів його трактування для формування сучасної гуманітаристики.

Концептуалізація «культури дитинства» через призму творчості, що є відображенням унікальності та автентичності особистості, підкреслює важливість дитячої творчості, зокрема в рамках дитячих фестивалів. Паралелі між дитячістю і творчістю особливо важливі, оскільки обидва ці аспекти включають ігрове ставлення до реальності, де гра виступає як засіб для творчого вираження. Творчість розглядається як спосіб «порятунку» та відкриття нового світу, в якому дитина повертає собі свободу, що є важливим аспектом культурного розвитку. У цьому контексті дитяча культура стає джерелом для створення нових образів у культурі, а сама гра виступає як форма адаптації дитини до дорослого світу. Вона є підґрунтям для формування творчої особистості, де процес гри і творчості є невід'ємною частиною формування особистісної ідентичності.

Якщо розглядати контекст дитячої творчості в рамках культурних подій, таких як фестивалі, важливо підкреслити, що в теорії генія творчий акт не можна повторити або навчити, оскільки геніальність передбачає вихід за межі будь-яких

правил та шаблонів¹. Зі зміною у сприйнятті дитинства пов'язана й трансформація кордонів між світом дітей і світом дорослих. В умовах модерного суспільства ці кордони стали менш чіткими, з'явилася концепція лімінальності, коли процес переходу від дитинства до дорослості став менш очевидним і визначеним. Ці зміни можна пояснити розвитком нових поглядів на дитинство як на етап, що має свої унікальні цінності та культурні функції. У результаті концепція дитячого простору як культурного феномену стала важливим складником досліджень в культурології. Природа цього простору, який є місцем самореалізації і соціалізації дитини, разом з його здатністю захищати дитину від негативних впливів дорослого світу стала ключовою темою в контексті фестивальної культури, що вважається відображенням дитячої творчості і її внеску в загальну культуру.

Фестиваль стає простором, де актуалізується діалог культур, що дає можливість не тільки познайомити дитину з іншими культурами, але й через цей процес розвивати власну ідентичність. Важливими у цьому контексті є ідеї М. Бахтіна, який підкреслює, що взаємодія з Іншим є ключовим елементом у формуванні особистості [2]. Тому концепція фестивалю як культурного феномену є складним полілогом, що об'єднує різні стилі, жанри і форми, а також збагачує аудиторію новими перспективами та цінностями через взаємодію з мистецтвом. Це відкриває можливості для комунікації через спільну мову мистецтва, що дозволяє знайти точки дотику, незважаючи на культурні та політичні відмінності. Фестиваль постає як культурне явище і як важливий елемент соціальної комунікації, що дозволяє створювати нові культурні цінності через практики творчої взаємодії.

Сучасний фестиваль — це не тільки свято мистецтва, але й потужний соціокультурний інструмент, який має функції брендингу, туризму, соціології та маркетингу, переплітаючи комерційні та культурні аспекти. Фестивалі стають важливими культурними подіями, що привертають увагу до актуальних соціальних, екологічних та політичних проблем, а також активно формують культурні потреби та впливають на культурну

політику. Дитячий фестиваль, зокрема, є важливою частиною сучасної культурної практики, яка активно включає у себе перформативні елементи, відкриваючи нові можливості для комунікації через мистецтво. Перформативність стає важливим аспектом таких заходів, адже через участь у фестивалі діти не лише сприймають культуру, а й самі стають творцями нових культурних практик, виступаючи в ролі активних учасників культурного діалогу.

Зрозуміло, що дитячий фестиваль — це не тільки подія, яка має на меті популяризацію мистецтва, але й важлива соціокультурна інституція, яка підтримує культурну спадщину, сприяє розвитку інноваційних форм та стратегії творчості через взаємодію та спільний творчий процес. Цей рух дає можливість дітям не тільки відкривати нові культурні горизонти, але й активно впливати на формування майбутнього культурного ландшафту. У цьому контексті важливими є такі аспекти порушеної проблематики:

- діти як творці, діти-артисти завжди із задоволенням звертаються до живого виступу як одного із засобів самовираження;
- дитячий фестиваль як явище ціннісної присутності, інтеракції, живих рухів, живих жестів, постає не лише засобом для видовищності, залучення публічності, а й артикуляцією проблемності питань, які часто замовчувались і маркувались як незручні, недоречні, невчасні.

Проблема фестивальної культури та фестивальних рухів утримує багатовекторну спрямованість дослідницьких запитів, однак центром нашої уваги постає саме дитячий фестиваль, із акцентами на дитячій творчості, культурі дитинства, їх актуальності, аксіологічній потенційності крізь призму фестивальної культури, як «найуспішніший приклад постнекласичної науки: її епістемологічні характеристики формують такий тип відношення, коли мета та цінності дослідника визначають сенс та результати дослідження» [10, с. 17].

У цьому напрямку залучення культурологічного підходу до проблеми аналізу дитячого фестивалю як перформативного явища є продуктивним у кількох аспектах:

¹ Ф. Шелінг, зокрема, доповнив ідею геніальності концепцією позасвідомого, що наближає творця до абсолютно інтуїтивного акта. Ф. Шилер додав до цієї концепції наївність, яку пізніше Ф. Ніцше вивів як перевтілення надлюдини в дитину, що символізує невинність та первісність творчого акту. Це, зокрема, підкреслює унікальність дитячої творчості, що розвивається поза межами дорослої системи уявлень.

- його розгляд в проєкції присутності, де між учасниками встановлюються такі зв'язки, які відрізняються від просто наявних;
- актуалізація тілесно-матеріального ракурсу, тіла, дотиків, обмін якими вже закладено в самій природі перформансу, що дозволяють дитині віднайти себе в модусі чуттєвих, естетичних переживань;
- дитячий фестиваль передбачає розгляд виконавської культури, де тісно переплітаються гра, свято, перформанс. Відповідно, дитяче виконавство поряд із фаховою спеціалізованою підготовкою не виключає ігрової комунікації, за допомогою якої постає як своєрідний «театр для самого себе» й сприяє авторському творенню себе.

Залучення неklasичного / постнеklasичного підходу до аналізу й розгляду дитячих фестивалів, дитячої творчості дає можливість кристалізувати принципи (на відміну від класичного розуміння) ракурси дослідження. Зокрема, звернення до теми дитячих фестивалів зумовило потребу в розширенні її крізь призму типології та історичних візій перформативного жанру, що уможливило крос-культурні порівняння, оцінки існуючих аналітичних концепцій і пошук нових концептуальних інструментів щодо контекстного бачення означеної проблеми.

Для неklasичної культури властива відсутність чіткої межі між дитиною як споживачем і дитиною як творцем. В цьому контексті дитина, котра спочатку була об'єктом дорослої культури, поступово перетворюється на активного учасника культурного процесу, що має здатність творчо освоювати й трансформувати культуру. Цей зсув у свідомості та практиці є свідченням того, що підхід до дитинства зазнав значних змін: дитина більше не сприймається лише як об'єкт виховання, а стає самостійним суб'єктом культуротворення. Це дозволяє говорити про формування нового розуміння дитинства, яке вже не підкоряється традиційним соціокультурним схемам.

Під час аналізу дитячого фестивалю як перформативного явища з'ясовано, що такий формат дає учасникам можливість активно створювати свою присутність і взаємодіяти один з одним у відкритому та творчому просторі. Важливою особливістю перформансу є те, що взаємодія між учасниками фестивалю, завдяки своїй емоційній насиченості та імпровізаційній природі, стає набагато більш інтенсив-

ною та впливовою, ніж звичайні знаки чи символи. Цей тип взаємодії ставить акцент на важливість присутності кожного учасника як основної цінності, адже перформативність набуває особливого значення через синтез колективних форм самопрезентації дітей, що взаємодіють між собою та через експериментування власного творчого потенціалу. Цей процес є важливим інструментом розвитку дитячої творчості та дозволяє дітям не лише брати участь, але й творити культурні змісти, що відображають їх унікальність та індивідуальність.

Культурне буття дитини, що є особливим способом її існування в світі, проявляється через події, що демонструють присутність людини в культурному просторі. Ці події розуміються як творчі акти, що фіксують сутність буття. Як зазначає дослідник В. Федь, творчість є тією силою, яка здатна «переривати коло змінюваності подій і фіксувати тут-буття. Відтак, творчий акт є подією продукування ціннісного світу культури» [20, с. 170]. Культурне буття дитини розвивається зсередини, через формування її ідентичності та самості.

Останні десятиліття привертають значну увагу науковців до фестивальних рухів і конкурсів, але особливий інтерес викликають саме дитячі фестивалі. Оскільки фестивалі мають велику культурологічну цінність, їх слід розглядати як культурні явища, які сприяють розвитку індивідуальності дитини, підтримують творчість і є платформою для діалогу між культурами. Дитячі фестивалі дозволяють розкривати потенціал молодих учасників та популяризувати культурну спадщину.

Особливе значення має аналіз дитячих фестивалів як культурних явищ на міжнародному та національному рівнях. Зокрема, можна згадати такі фестивалі, як «Різдвяні вечори в Лапландії» (Фінляндія, 2020), «New Star Rudaga 2019» (Латвія), «Перлини мистецтва» (Україна, Львів), «Сузір'я талантів в Україні» (Київ). Ці фестивалі є не тільки культурними подіями, а й значущими імпрезами, котрі сприяють розвитку творчого потенціалу дітей. Природа дитинства має універсальні параметри, що віддзеркалюють соціально-культурні виміри людського буття, зберігаючи гармонійне поєднання з природними силами, які інтегровані в соціокультурну практику. В умовах глобалізації дитячий фестивальний рух набуває нових рис, втілюючи інтеграційні процеси, що формуються

під впливом європейських норм і тенденцій. Завдяки цьому дитячі фестивалі набувають здатності утверджувати нові творчі досягнення та самостійно розвивати унікальні стильові особливості, відповідно до сучасних вимог. Не менш важливим є те, що, попри специфічність дитячих фестивалів, які пов'язані з віковими та соціокультурними особливостями, ці фестивалі активно відображають загальні тенденції, притаманні більш широким культурним рухам. Вони не просто наслідують доросліші форми, а творчо інтерпретують наявні культурні практики та концепції, створюючи нові можливості для самовираження.

Сучасні дитячі фестивалі можуть стикатися з проблемами розвитку, кризовими явищами та складними процесами на локальному і міжнародному рівнях, що безпосередньо впливає на їх динаміку. Термінологічно дитячий фестиваль є спорідненим з поняттям свята, де люди збираються для відзначення важливих подій. Ці заходи супроводжуються використанням мистецтва, зокрема музики, танців, що відображає етнічні, естетичні та релігійні традиції.

Фестивалі відіграють важливу роль у розвитку творчих можливостей композиторів і митців, особливо в умовах глобалізації. Як зазначає Б. Швед, міжнародні фестивалі є основним фактором у кар'єрі сучасного митця, оскільки вони дають можливість не тільки знайти нові аудиторії, але й здобути підтримку від критиків, організаторів інших фестивалів та студій звукозапису [22]. Фестивалі сприяють розвитку новаторських музичних ідей і концептуальних підходів, відображаючи різноманітність технічних особливостей мистецьких творів, написаних для певних фестивалів. Важливо, що міжнародний статус фестивалю не завжди передбачає участь тільки іноземних учасників; навіть регіональні фестивалі можуть мати міжнародне значення, якщо залучають різноманітних музикантів, організаторів і критиків з інших країн. Фестивалі не лише демонструють найкращі зразки мистецтва, а й спонукають до пошуку нового, виявляючи необхідність змін у старих традиціях. Вони відіграють важливу роль у збереженні культурної пам'яті і розвитку нових мистецьких форм, орієнтуючись на майбутнє. Водночас вони мають здатність поєднувати минуле, теперішнє і майбутнє в культурному контексті.

Сучасні соціокультурні процеси значно впливають на формування різноманітних видів культурно-дозвіллевої діяльності для дітей. У цьому контексті дитячі фестивалі можуть виконувати роль потужного інструменту, що активно впливає на організацію вільного часу дітей. Вільний час, якого стає більше у сучасних дітей, можна провести по-різному: витрачаючи його без мети, що не принесе задоволення, або з користю для розвитку, зокрема, беручи участь у культурних подіях, які сприяють самопізнанню і саморозвитку. Дитячі фестивалі як форма культурного відпочинку можуть бути потужним засобом для організації вільного часу, особливо в контексті розвитку творчих здібностей.

Науковці зазначають, що однією з важливих характеристик фестивалів є їхня відкритість, позбавленість національних і територіальних обмежень. Це дозволяє фестивалям створювати особливу атмосферу взаєморозуміння серед учасників, незалежно від їхнього походження чи соціального статусу. Театралізовані святкові події фестивалів також виконують функцію відображення суспільних ідей, моральних та естетичних цінностей, маючи великий вплив на учасників і аудиторію. Мистецтво, яке є невід'ємною частиною фестивалю, має здатність розривати стереотипи і змінювати сприйняття світу, підвищуючи культурний рівень учасників та сприяючи їхньому розвитку в умовах глобалізації та зміни культурних пріоритетів. Сучасні дитячі фестивалі можуть правити за майданчик для вираження нових ідей та емоцій, відображаючи не тільки індивідуальне бачення, але й колективні цінності. У результаті, дитячі фестивалі виступають важливим засобом соціалізації та культурної інтеграції, допомагаючи дітям не тільки розвивати творчі здібності, але й знаходити своє місце у суспільстві, встановлюючи контакти з однолітками з інших країн.

Звісно, організація таких фестивалів супроводжується певними труднощами як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Перешкоди можна перераховувати безкінечно, але це не зменшує значущості таких подій. На нашу думку, дитячі фестивалі-конкурси в Україні відіграють важливу роль у популяризації високих культурних і естетичних стандартів, сприяють розвитку творчої культури дитинства.

Міжнародний фестиваль дитячої творчості «Золотий лелека» в Миколаєві заслуговує на осо-

бливу увагу, адже його мета — це не лише встановлення культурних зв'язків між дітьми з різних країн, а й популяризація української культури через творчість, мистецтво і етнокультуру. С. Виткалов відзначає важливість цього фестивалю через освітній експеримент, який реалізується в спеціалізованій школі «Академія дитячої творчості» [4]. Тут учні на основі оригінальної педагогічної програми, що поєднує художню діяльність та полікультурне виховання, успішно долають конкурсні відбори та досягають значних результатів на міжнародних змаганнях. Цікаво, що фестивалі не тільки підтримують нові таланти, а й мають важливу роль у створенні певної інтриги. Це дає фестивалям особливу привабливість, додаючи їм елемент несподіванки, який особливо важливий для дітей. Вони потребують вражень, здивувань, і це дає можливість більш активно залучати їх до культурних подій.

Питання формування дитячої аудиторії залишається актуальним, оскільки воно залежить від багатьох непередбачуваних факторів. В Україні аудиторія фестивалів має більшу орієнтацію на загальну публіку, а не тільки на професіоналів, що робить фестивалі більш доступними для широкої аудиторії. Водночас важливо, щоб фестивалі продовжували трансформуватися в творчу лабораторію, де учасники пропонують оригінальні ідеї, іноді шокуючи публіку новими концепціями. Це дозволяє постійно розвивати фестивальний рух, адаптуючи його до нових вимог та запитів публіки. В Україні існує велика кількість етнічних фестивалів, які проводяться у Києві та інших містах і збирають людей з різних регіонів. Такі фестивалі дозволяють відвідувачам не тільки насолодитися музикою, але й ознайомитися з історичними та культурними пам'ятками.

Для дитячих фестивалів характерним є створення організаційного комітету, який розробляє концепцію і програму фестивалю, забезпечує участь українських виконавців на міжнародних заходах. Наприклад, українсько-фінський фестиваль «Різдвяні вечори в Лапландії» проходить в Фінляндії і сприяє культурному обміну. У Фінляндії особливу увагу приділяють фестивалю культурі, де важливу роль відіграють інфраструктура та підтримка митців. Такі фестивалі допомагають розвитку дитячої творчості, підвищенню професійної майстерності виконавців і зміцненню міжнародних культурних зв'язків. Варто звернути увагу на фестиваль «New Star Rudaga»

у Юрмалі, який об'єднує дітей з різних країн для участі в конкурсах співу, хореографії, театру, цирку та інших жанрів. Цей фестиваль не лише виступає як конкурс, але й створює атмосферу дружби і комунікації між учасниками, сприяючи розвитку їхнього творчого потенціалу. Важливою частиною є також підтримка дітей із дитячих будинків, що дозволяє їм відчути увагу інших. Подібні фестивалі мають значний вплив на розвиток культурно-мистецької діяльності та міжкультурну комунікацію, а також сприяють розвитку та підтримці етнічної ідентичності та культурної спадщини.

Міжнародний фестиваль-конкурс «Перлини мистецтва», безперечно, заслуговує на увагу завдяки своїй значущості для популяризації хореографічного мистецтва. Головною метою цього заходу стало створення та зміцнення культурно-творчих зв'язків серед учасників фестивалю, а також сприяння розвитку дипломатичних і полікультурних відносин через знайомство молоді з культурними надбаннями світу. Фестиваль активно поєднував практичну участь конкурсанти у програмі з пізнавальною діяльністю, що дозволяло їм ознайомитися з історією та культурними досягненнями Львова. Очевидно, що амбітні цілі фестивалю не тільки забезпечують естетичний ефект, але й відіграють важливу морально-виховну роль.

Особливо актуальним є стимулювання розвитку не лише технічних навичок, але й естетичної компоненти творчості. Творення художнього образу вимагає не лише майстерності, але й глибокого емоційного переживання, що має велике значення для формування естетичного смаку учасників. З огляду на сучасні глобалізаційні процеси та вплив технократизму, цей аспект розвитку є надзвичайно важливим для розвитку творчої молоді, оскільки в умовах інформаційного шуму та впливу масової культури спостерігається зниження художнього смаку.

Крім того, організатори фестивалю вважають за необхідне залучати досвідчених діячів мистецтва для співпраці з талановитими дітьми. Це створює додаткові можливості для розвитку творчого та морально-естетичного потенціалу молодих учасників, адже таланти потребують підтримки з боку досвідчених митців, які можуть передати свої знання та навички.

Процес відбору учасників фестивалю-конкурсу здійснюється на основі заявок, які подають творчі

навчальні заклади. Це підтверджує демократичний характер заходу, оскільки всі спірні питання виносяться на розгляд організаційного комітету та дирекції фестивалю. Підсумком фестивалю є гала-концерт і церемонія нагородження, що відіграє важливу роль у мотивації учасників і стимулює їх до подальших творчих досягнень.

Конкурсна номінація фестивалю включає в себе ряд танцювальних категорій: дитячий танець, класичний, неокласичний, фольклорний, народно-сценічний, стилізований народний, бальний, сучасний бальний та сучасний танець (з різними стилями). Вік учасників визначається на момент початку конкурсного прослуховування, що дозволяє взяти участь дітям віком від 3 до 17 років.

Оцінювання конкурсантів здійснюється за чітко визначеними критеріями: відповідність хореографічної лексики заявленому стилю або жанру; правильність відповідності віковій категорії учасників; рівень артистизму та технічної майстерності; вибір музичного матеріалу та художнє оформлення номера. Оцінювання проводиться за 50-бальною шкалою. Усі учасники отримують дипломи за участь. Лауреати I, II та III премій нагороджуються кубками та дипломами. Гран-прі фестивалю передбачає нагороду у вигляді 5000 грн, кубка та диплома, який вручається кращому колективу або солістові за рішенням журі.

Особливістю цього фестивалю є те, що організатори активно сприяють розвитку творчих здібностей учасників, створюючи умови для їх повного самовираження та розвитку таланту в демократичній атмосфері. Це допомагає молодим артистам не тільки здобувати нові ідеї та формувати естетичні смаки, але й створює міцну основу для їх подальшого творчого зростання, що має позитивний вплив на їхнє майбутнє.

Як і в будь-якому великому заході, проведення фестивалю стикається з певними труднощами. Проте ці труднощі не зменшують значення фестивалю, оскільки він має величезне значення для розвитку естетичних та культурних стандартів, сприяє формуванню творчої культури дитинства.

Розвиток фестивальної культури в Україні також вимагає більшої диференціації репертуарних програм. М. Б. Швед підкреслює необхідність включення класичної музики ХХ століття та української класики в програми фестивалів. Це дозволяє роз-

ширити горизонти учасників і залучити ширшу аудиторію. Проте введення таких елементів іноді може вплинути на загальну концепцію фестивалю, що може знизити його престижність, якщо не буде знайдено правильного балансу.

Питання залучення дитячої аудиторії до фестивального руху в Україні залишається актуальним і потребує особливої уваги. Його проблематика полягає у складності чіткого визначення того, яким чином має відбуватися формування такої аудиторії. Цей процес не можна визначити однозначно, оскільки на нього впливають як стихійні, так і закономірні фактори, що складаються в певному контексті. Формування дитячої аудиторії, як і будь-якої іншої, залежить від багатьох умов, зокрема, від соціокультурних і організаційних факторів. Тому кожен фестиваль або конкурс є унікальним, і його аудиторія формується залежно від конкретних умов проведення.

В Україні є велика кількість етнічних музичних фестивалів, які збирають учасників з різних куточків країни та навіть з-за кордону. Ці заходи дають можливість відвідати не лише столицю, але й інші обласні центри, де фестивалі проводяться в місцях із розвинутою культурною інфраструктурою та значними історичними пам'ятками. Такі фестивалі, як «Казкове місто» або «Vedalife», створюють унікальні умови для культурного обміну та надають учасникам можливість не тільки насолоджуватись мистецтвом, а й знайти нові можливості для самовираження та розвитку.

У той час як фестивальні заходи в Україні набувають різноманітних форм, особливою популярністю користуються ті, що передбачають участь в міжнародних подіях. Одним із яскравих прикладів є фестиваль «Різдвяні вечори в Лапландії», який проводиться в Фінляндії. Зазначений фестиваль відзначається особливим підходом до організації культурного простору, де для дітей створюються можливості для розвитку творчих здібностей у поєднанні з досвідом перебування в іншій культурі. Такий підхід дозволяє не лише популяризувати українську культуру, але й сприяє міжкультурному обміну, що є важливим в умовах глобалізації.

Звісно, важливим аспектом є підтримка не тільки професійного розвитку дітей, а й розвитку їх соціальних навичок через участь у фестивалях. Участь у таких заходах допомагає розвивати

вміння комунікації, налагоджувати творчі зв'язки між учасниками, що значно підвищує їх соціально-культурний потенціал. Такий процес активує обмін досвідом між дітьми з різних країн і культур, створюючи умови для встановлення міжнародних творчих зв'язків.

Ще одним важливим елементом є активність організаторів у залученні дітей з різних соціальних груп, зокрема дітей із дитячих будинків. Спеціальні акції, на кшталт «Подаруй веселку», допомагають дітям, що мають обмежені можливості через здоров'я або соціальні умови, відчути підтримку та увагу, що є важливим морально-психологічним фактором.

Дитячі фестивалі, завдяки своєму мультикультурному контексту, також сприяють розвитку творчості, допомагаючи дітям з різних країн познайомитись із традиціями інших народів. Зокрема, фестивалі, такі як «Folkowe inspiracje» у Польщі, збирають дітей з кількох країн і створюють умови для вивчення та популяризації фольклорних традицій, що є важливим аспектом культурного діалогу.

Таким чином, фестивалі дитячої творчості відіграють важливу роль у формуванні естетичних смаків, розвитку творчих здібностей і соціальної інтеграції дітей. Вони стають потужним інструментом підтримки талановитих дітей, стимулюючи їх до подальшого розвитку в різних сферах мистецтва.

Висновки. Фестивалі дитячої творчості в Україні як віддзеркалення неklasичної парадигми культури дитинства демонструють зміну підходів до дитинства, творчості і культури. Некласична парадигма культури дитинства ставить дитину в центр культурного процесу, а не лише як об'єкт виховання або навчання. Некласична парадигма підкреслює, що дитина є не тільки об'єктом, до якого звертаються дорослі, а й активним суб'єктом творчості. Фестивалі дитячої творчості стають платформою для самовираження, де діти не лише виконують ролі, запропоновані дорослими, а й можуть активно формувати зміст своїх виступів, вибір форм творчості. Творчість дітей виявляється через різні жанри — від музики до інсталяцій, що відображає не лише традиційні уявлення про культуру дитинства, а й нові підходи до інтеграції інноваційних технологій та мультимедійних форматів.

Дитячі фестивалі в Україні також відображають процес формування культурної ідентичності, де діти через участь у таких заходах можуть висловлю-

вати свою етнічну, соціальну, релігійну або навіть індивідуальну ідентичність. Це важливий аспект, оскільки фестивалі відкривають простір для експресії цієї ідентичності у різних контекстах. Дитячі фестивалі в Україні часто мають міжнародний характер, що сприяє розвитку міжкультурного діалогу та допомагає дітям знаходити спільні риси в різних культурах, сприяючи таким чином їх самовираженню через досвід іншого.

Неklasична парадигма культури дитинства сприяє розвитку ідеї доступності культури для всіх дітей, незалежно від їхнього соціального, економічного чи культурного становища. Фестивалі дитячої творчості в Україні стають інклюзивними і доступними для широкого кола учасників, включаючи дітей з особливими потребами. Ці фестивалі є інструментами культурної рівності, де не лише діти з багатих родин, а й діти з малозабезпечених або віддалених регіонів мають можливість презентувати свої таланти та творчі здобутки.

Неklasична парадигма культури дитинства акцентує увагу на емоційному розвитку дітей. Фестивалі дають можливість дітям не лише розвивати технічні навички, а й виражати свої емоції через творчість, вивільняючи свої почуття і переживання. Дитячі фестивалі сприяють розвитку соціальних навичок, оскільки діти мають змогу спілкуватися з однолітками з різних культур, обмінюватися досвідом та разом створювати культурні проекти. Це важливо для розвитку колективної творчості і соціальних компетенцій.

Фестивалі творчості в Україні не обов'язково орієнтовані лише на результат, а більше на процес. Це відповідає неklasичній парадигмі, в якій акцент робиться на процес навчання, експериментування і пізнання, а не лише на досягненні високих результатів. Замість традиційних методів навчання, фестивалі дозволяють дітям вчитися через творчий процес, експериментуючи з різними інструментами, стилями та жанрами мистецтва, що сприяє розвитку критичного мислення і креативних підходів до навчання.

Фестивалі демонструють зміну у підході до дитинства як лише споживача культурних продуктів до активного учасника в їх створенні. Діти на фестивалях не просто спостерігають за мистецькими виступами, а й самі є творцями культурних подій, що ставить акцент на їхній ролі

в культурному просторі. Сучасні фестивалі в Україні активно використовують новітні технології — відео- та аудіоінсталяції, 3D-моделювання, мультимедійні виступи. Це демонструє, як культура дитинства може інтегрувати технології, що є частиною неklasичної парадигми — змішування традиційного мистецтва і нових технологій.

Дитячі фестивалі виступають як лабораторія, де дитина може спробувати себе в різних формах творчості, від традиційних мистецтв до новаторських форм, що дозволяє їй виявити нові можливості та здібності. Некласична парадигма культури дитинства дозволяє зняти обмеження щодо того, якою повинна бути дитяча творчість. Це не лише танець, пісня чи малюнок, а й інноваційні форми творчості, які часто виходять за рамки звичних уявлень. На фес-

тивалях часто реалізуються спільні проекти, де діти працюють разом, створюючи колективні виступи, виставки чи інші культурні продукти. Це допомагає розвивати командні навички та спільне прагнення до творчого результату. Взаємна підтримка між дітьми, обмін ідеями та концепціями стає важливою частиною фестивального процесу. Це відображає цінність колективної творчості і підтримки, що є основою нової культурної парадигми.

Таким чином, фестивалі дитячої творчості в Україні є важливим віддзеркаленням неklasичної парадигми культури дитинства, де діти виступають не лише як споживачі, а й як активні учасники культурного процесу, які мають можливість виражати свою індивідуальність, взаємодіяти з іншими та створювати нові культурні цінності.

Література

1. Бабушка Л., Сапіга О. Концептуалізація феномена фестивалі // *Культура в контексті практичних форм буття людини*. Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2022. С. 51–68.
2. Бахтин М. Н. Эстетика словесного творчества / Сост. С. Г. Бочаров, примеч. С. С. Аверинцев и С. Г. Бочаров. Москва: Искусство, 1979. 423 с.
3. Бережник С. І. Atlas Weekend — найбільший музичний фестиваль в Україні // *Культура і сучасність*. 2019. № 1. С. 217–222.
4. Виткалов С. В. Полісся як унікальна локація культурно-мистецьких процесів в Україні другої половини ХХ — початку ХХІ століття: дис. ... доктора філософії: спец. 26.00.01 Теорія та історія культури (культурологія) / Національна музична академія України імені П. І. Чайковського. Київ, 2018. 454 с.
5. Волков С. М. Сучасні модули дитячої субкультури в культуротворчих процесах України // *Культурологічна думка*. 2017. № 12. С. 7–20.
6. Гаєвська Т. І. Еволюція дитинства під впливом соціокультурних процесів // *Культурологічна думка*. 2017. № 12. С. 105–113.
7. Гейзінга Й. Homo Ludens: досвід визначення ігрового елемента культури / пер. з англ. О. Мокровольського. Київ: Основи, 1994. 250 с.
8. Де Моз Л. Психісторія / пер. с англ. А. Шкуратов. Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. 512 с.
9. Зуєв С. П. Фестивальний діалог мистецтв // *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. 2003. Вип. 25. С. 25–28.
10. Кривошея Т. Естетичне виховання в сучасному культуротворчому процесі: дис. ... докт. культурології: спец. 26. 00. 01 Теорія та історія культури (культурологія) / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. 400 с.
11. Кривошея Т. Некласична концептуалізація чуттєвої культури: нудьга та інтересне // *Культура в контексті практичних форм буття людини*. Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2022. С. 68–86.
12. Кучина Н. І. Фестиваль як феномен культури // *Культура України*. 2019. Вип. 65. С. 57–69.
13. Литовка О. Фестивальний рух України періоду її незалежності // *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. Серія: Соціальні комунікації. 2013. Вип. 2. С. 111–115.
14. Марченко Н. Автобіографія дитинства у межах біографічного дискурсу // *Українська біографістика*. 2012. Вип. 9. С. 90–109.
15. Мид М. *Культура и мир детства*. Избранные произведения / пер. с англ. Ю. Асеева. Москва: Наука, 1988. 429 с.
16. Оніщенко О. І. Художня творчість: проект неklasичної естетики. Київ: Інститут культурології АМУ, 2008. 232 с.
17. Садовенко С. М., Свінціцька Ю. І. Міжнародні конкурси та фестивалі у продюсерській діяльності сьогодення. Міжнародний конкурс-фестиваль дитячо-юнацької творчості «ПРОФЕСТ» // *Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: дослідницькі практики, динаміка розвитку, сфери реалізації*. Київ: НАККіМ, 2019. С. 172–180.
18. Сапіга О. В. Дитина творець: новоевропейська парадигма культури дитинства // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2021. Вип. № 1 (50). С. 7–20. DOI: 10.31318/2414-052X.1(50).2021.233093
19. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури. Київ: НАККіМ, 2012. 320 с.
20. Федь В. А. *Культуротворче буття*. Слов'янськ: Печатный двор, 2009. 288 с.
21. Чекан Ю. Музична сфера сучасної культури: виміри та конфігурації // *Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. 2020. Вип. 129. С. 84–91. DOI: 10.31318/2522-4190.2020.129.219681
22. Швед М. Б. Процеси акультурації та інкультурації у міжнародних фестивалях сучасної музики в Україні (спроба соціокультурного аналізу) // *Вісник Львівського університету*. Серія мистецтвознавство. 2004. Вип. 4. С. 150–157.

23. Ariès Ph. L'Enfant et la vie familiale sous l'Ancien Régime. Points, 2014. 320 p.
24. Bahler B. Merleau-Ponty on Children and Childhood // *Childhood and Philosophy*. 2015. Vol. 11, No 22. P. 203–221.
25. Bourdieu P. Haute Couture und Haute Culture // *Fashion Theory*. London: Routledge, 2020. 846 p.
26. Goldberg R. Performance Art: From Futurism to the Present (World of Art). Third edition. Thames & Hudson, 2011. 258 p.
27. Habermas J. Theorie des kommunikativen Handelns. 2 Bände. Frankfurt a.M., 1981. 651 S.
28. Kennedy D. Reconstructing Childhood // *Thinking: The Journal of Philosophy for Children*. 1998. Vol. 14, No 1. P. 29–37. DOI: 10.5840/thinking199814118
29. Kohan W. O. Childhood, Education and Philosophy: Notes on Deterritorialization // *Journal of Philosophy of Education*. 2011. Vol. 45, Issue 2. P. 339–357. DOI: 10.1111/j.1467-9752.2011.00796.x
30. Matthews G. The Philosophy of Childhood. Harvard University Press, 1996. 136 p.
31. Performanz: Zwischen Sprachphilosophie und Kulturwissenschaften / Hg. von U. Wirth. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2002. 435 S.
32. Ricoeur P. The Conflict of Interpretations: Essays in Hermeneutics (Studies in Phenomenology and Existential Philosophy). Northwestern University Press, 2007. 544 p.

References

1. Babushka, L. & Sapiha, O. (2022). Kontseptualizatsiia fenomena festyvatsii [Conceptualization of the Festivation Phenomenon]. *Kultura v konteksti praktychnykh form buttia liudyny* (pp. 51–68). Nizhyn: Publisher M. M. Lysenko [in Ukrainian].
2. Bahtin, M. N. (1979). *Estetika slovesnogo tvorchestva* [The Aesthetics of Verbal Creativity] (S. G. Bocharov, Ed.). Moscow: Iskustvo [in Russian].
3. Berezhnyk, S. I. (2019). Atlas Weekend — naibilshyi muzychnyi festyval v Ukraini [Atlas Weekend Is the Largest Music Festival in Ukraine]. *Kultura i suchasnist, 1*, 217–222 [in Ukrainian].
4. Vytkalov, S. V. (2018). Polissia yak unikalna lokatsiia kulturno-mystetskykh protsesiv v Ukraini druhoi polovyny XX — pochatku XXI stolittia [Polissya as a Unique Location of Cultural and Artistic Processes in Ukraine in the Second Half of the 20th — Early 21st Century]. [Doctoral thesis, Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine]. Kyiv [in Ukrainian].
5. Volkov, S. M. (2017). Suchasni modusy dytiachoi subkultury v kulturotvorchykh protsesakh Ukrainy [Contemporary Modes of Children's Subculture in the Cultural Processes of Ukraine]. *Kulturolohichna dumka, 12*, 7–20 [in Ukrainian].
6. Haievska, T. I. (2017). Evoliutsiia dytynstva pid vplyvom sotsiokulturnykh protsesiv [Evolution of Childhood Under the Influence of Sociocultural Processes]. *Kulturolohichna dumka, 12*, 105–113 [in Ukrainian].
7. Huizinga, J. (1994). *Homo Ludens: dosvid vyznachennia ihrovoho elementa kultury* [Homo Ludens: A Study of the Play-Element in Culture]. (O. Mokrovolskyi, Trans.). Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
8. De Moz, L. (2000). *Psihoistoriya* [Psychohistory] (A. Shkuratov, Trans.). Rostov-na-Donu: Feniks [in Russian].
9. Zuiiev, S. P. (2003). Festyvnyi dialoh mystetstv [Festival Dialogue of Arts]. *Teoretychni pytannia kultury, osvity ta vykhovannia, 25*, 25–28 [in Ukrainian].
10. Kryvosheia, T. (2014). *Estetychne vykhovannia v suchasnomu kulturotvorchomu protsesi* [Aesthetic Education in the Contemporary Cultural Process] [Doctor of Science thesis, Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine]. Kyiv [in Ukrainian].
11. Kryvosheia, T. (2022). Neklasychna kontseptualizatsiia chuttievoi kultury: nudha ta interesne [Non-classical Conceptualization of Sensual Culture: Boredom and the Interesting]. *Kultura v konteksti praktychnykh form buttia liudyny* (pp. 68–86). Nizhyn: Publisher M. M. Lysenko [in Ukrainian].
12. Kuchyna, N. I. (2019). Festyval yak fenomen kultury [Festival as a Cultural Phenomenon]. *Kultura Ukrainy, 65*, 57–69 [in Ukrainian].
13. Lytovka, O. (2013). Festyvnyi rukh Ukrainy periodu yii nezalezhnosti [Festival Movement in Ukraine During the Period of Its Independence]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Social Communications, 2*, 111–115 [in Ukrainian].
14. Marchenko, N. (2012). Avtobiohrafia dytynstva u mezhakh biohrafichnogo dyskursu [Childhood Autobiography Within Biographical Discourse]. *Ukrainska biohrafistyka, 9*, 90–109 [in Ukrainian].
15. Mid, M. (1988). *Kultura i mir detstva. Izbrannye proizvedeniya* [Culture and the World of Childhood. Selected Works] (Y. Aseyev, Trans.). Moscow: Nauka [in Russian].
16. Onishchenko, O. I. (2008). *Khudozhnia tvorchist: projekt neklasychnoi estetyky* [Artistic Creativity: A Project of Non-classical Aesthetics]. Kyiv: Institute for Cultural Research of the Academy of Arts of Ukraine [in Ukrainian].
17. Sadovenko, S. M. & Svintsitska, Y. I. (2019). Mizhnarodni konkursy ta festyvali u prodiuserskii diialnosti sohodennia. Mizhnarodnyi konkurs-festyval dytiachochunatskoi tvorchosti "PROFEST" [International Contests and Festivals in Today's Production Activities. International Contest and Festival of Children and Youth Creativity "PROFEST"]. *Diialnist prodiusera v kulturno-mystetskomu prostori XXI stolittia: doslidnytski praktyky, dynamika rozvytku, sfery realizatsii* (pp. 172–180). Kyiv, National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts [in Ukrainian].
18. Sapiha, O. V. (2021). Dytyna tvorets: novoievropeiska paradyhma kultury dytynstva [The Child Creator: A New European Paradigm Of Childhood Culture]. *Journal of Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine, 1*, 7–20. DOI: 10.31318/2414-052X.1(50).2021.233093
19. Stanislavska, K. I. (2012). *Mystetsko-vydovyshchni formy suchasnoi kultury* [Artistic and Spectacular Forms of Contemporary Culture]. Kyiv: National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts [in Ukrainian].
20. Fed, V. A. (2009). *Kulturotvorche buttia* [Culture-Creating Being]. Sloviansk: Pechatnyi dvor [in Ukrainian].

21. Chekan, Y. (2020). Musical Sphere of Contemporary Culture: Measurements and Configurations. *Scientific Herald of Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine*, 129, 84–91. DOI: 10.31318/2522-4190.2020.129.219681 [in Ukrainian].
22. Shved, M. B. (2004). Protsesy akulturatsii ta inkulturatsii u mizhnarodnykh festyvaliakh suchasnoi muzyky v Ukraini (sproba sotsiokulturnoho analizu) [Processes of Acculturation and Inculturation in International Contemporary Music Festivals in Ukraine: An Attempt at Socio-Cultural Analysis]. *Bulletin of the Lviv University. Series of Arts Studies*, 4, 150–157 [in Ukrainian].
23. Ariès, Ph. (2014). *L'Enfant et la vie familiale sous l'Ancien Régime* [Children and Family Life Under the Ancien Régime]. Points [in French].
24. Bahler, B. (2015). Merleau-Ponty on Children and Childhood. *Childhood and Philosophy*, 11 (22), 203–221.
25. Bourdieu, P. (2020). Haute Couture and Haute Culture. *Fashion Theory*. London: Routledge.
26. Goldberg, R. (2011). *Performance Art: From Futurism to the Present (World of Art)* (3rd ed.). Thames & Hudson.
27. Habermas, J. (1981). *Theorie des kommunikativen Handelns* [The Theory of Communicative Action]. 2 Bände. Frankfurt a.M. [in German].
28. Kennedy, D. (1998). Reconstructing Childhood. *Thinking: The Journal of Philosophy for Children*, 14 (1), 29–37. DOI: 10.5840/thinking199814118
29. Kohan, W. O. (2011). Childhood, Education and Philosophy: Notes on Deterritorialization. *Journal of Philosophy of Education*, 45 (2), 339–357. DOI: 10.1111/j.1467-9752.2011.00796.x
30. Matthews, G. (1996). *The Philosophy of Childhood*. Harvard University Press, 1996.
31. Wirth, U. (Ed.). (2002). *Performanz: Zwischen Sprachphilosophie und Kulturwissenschaften* [Performance: Between Philosophy of Language and Cultural Studies]. Frankfurt am Main: Suhrkamp [in German].
32. Ricoeur, P. (2007). *The Conflict of Interpretations: Essays in Hermeneutics (Studies in Phenomenology and Existential Philosophy)*. Northwestern University Press.

Oksana Sapiha

CHILDREN'S ART FESTIVALS IN UKRAINE AS A REFLECTION OF THE NON-CLASSICAL PARADIGM OF CHILDHOOD CULTURE

Abstract. The article is devoted to the problem of children's festivals as cultural and artistic practices in the projection of a non-classical paradigm of childhood culture. The concept of “the culture of childhood” allows the researcher to interpret multiple aspects of children's themes in culture, turning the child into a subject of culture creation, giving value to children's creative activity. The value aspect of the “world of the child” produces parity relations with the “world of adults,” which corresponds to a non-classical approach to the conceptualization of phenomena and processes in cultural studies. The author explores the role of the child as a subject of culture creation in the non-classical paradigm of childhood culture and highlights the change of the classical approach, where the child is considered only as a recipient of culture, to a new model, where the child becomes an active creator, capable of changing and adapting cultural values. This approach allows scholars to consider the child as an equal partner in the cultural process, which is important for rethinking the relationship between children and adults. The article considers the axiological aspect of children's festivals, where these events act as platforms for intercultural interaction and exchange. They create conditions for discovering the creative potential of children and promote Ukrainian culture, in particular through ethnic festivals. By participating in international festivals, children gain experience and have the opportunity to develop their creative capabilities, which affects the overall understanding of cultural dialogue and interaction. Children's festivals are becoming important elements of cultural communication, helping to create new forms of creativity and popularize cultural values internationally. They open up space for experimentation and dynamic development, which contributes to the design of new creative strategies.

Keywords: non-classical paradigm of childhood culture, children's festival, value aspect of children's creativity, children's worldview, cultural values, cultural exchange, Ukrainian culture of the early twenty-first century.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2024